

V Praze dne 28. 11. 2016
Čj. OVA: 1419 /16

Stanovisko

k návrhu zákona o soudních tlumočnících a soudních překladatelích

I. Úvod:

Návrh zákona o soudních tlumočnících a soudních překladatelích je předkládán na základě úkolu uloženého Ministerstvu spravedlnosti Plánem legislativních prací na rok 2016. Deklarovaným cílem předkládaného návrhu zákona má být především stabilizace a zkvalitnění výkonu překladatelské a tlumočnické činnosti poskytovaných jak v rámci činností vykonávaných pro orgány veřejné moci (zejména v rámci správních a soudních řízení), tak také mimo ně. Tento návrh zákona nahradí regulaci oblasti znalců a tlumočnicků upravenou dnes především zákonem č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících, ve znění pozdějších předpisů, a vyhláškou Ministerstva spravedlnosti č. 37/1967 Sb., k provedení zákona o znalcích a tlumočnících, ve znění pozdějších předpisů.

Jako zásadní změnu oproti současné úpravě předkladatel navrhuje vyčlenit tlumočnickou činnost do samostatného zákona (dříve součástí zákona č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících, ve znění pozdějších předpisů) a současně její rozdělení na tlumočnickou a překladatelskou činnost. S touto problematikou souvisí zdůraznění úlohy soudního tlumočnicka a soudního překladatele jako osoby vykonávající službu ve veřejném zájmu v tom smyslu, že soudní tlumočníci ani soudní překladatelé nebudou moci do budoucna bezdůvodně odmítat zadavatele z řad orgánů veřejné moci.

Pozitivní opatření, které by mělo vést k větší motivaci soudních tlumočnicků a soudních překladatelů vykonávat tuto činnost, lze pak spatřovat v celkové revizi systému odměňování, tedy nejenom v navýšení samotné odměny za jednotlivé úkony, ale i v rozšíření okruhu nákladů a náhrad, které budou moci být nárokovány k proplacení. Návrhem se rovněž zavádí elektronická evidence tlumočnických a překladatelských úkonů a dochází tedy k nahrazení současných papírových deníků. Mělo by tak dojít k on-line přehledu počtu vykonaných úkonů překladatelské a tlumočnické činnosti. V tomto systému budou také evidováni samotní tlumočníci a překladatelé.

II. Připomínky a návrhy změn:

K návrhu je připojena RIA (hodnocení dopadů regulace), ve které **je definován problém**, popsán existující právní stav a jeho nedostatky a rovněž cíle a přínosy navržené právní úpravy.

RIA obsahuje variantní řešení u jednotlivých klíčových otázek/oblastí regulace.

RIA obsahuje v přílohách také základní statistické údaje o počtu znalců a přehledy nákladů na znalečné a tlumočení vynaložené v rámci rozpočtových kapitol MSp a MV.

Související návrh zákona o znalcích, znaleckých kancelářích a znaleckých ústavech byl již projednán komisí RIA na jejím říjnovém zasedání. V rámci tohoto jednání došlo k vyjasnění řady problémových bodů obsažených v RIA a samotném návrhu a je tedy zřejmé, že předkladatel se již snažil doplnit předloženou RIA také o některé společné prvky diskutovaném právě u návrhu zákona o znalcích. Současně lze předložené RIA **vytknout některé problémové body**:

1. V oblasti zavedení nové povinnosti složit vstupní zkoušku již pro existující tlumočnický a zavedení celé řady nových povinností pro tlumočnický a překladatelský není reálně vyhodnocen dopad tohoto opatření na současné tlumočnický, tedy kolik z nich bude ochotno tuto zkoušku s formálně-právní náplní v ceně 3tis Kč složit/vykonat a kolik ne, případně akceptovat další nové zákonem uložené povinnosti. Zejména u starších tlumočnicků lze předpokládat, že pro řadu z nich může toto řešení být značně limitní včetně splnění a akceptace dalších nových povinností (např. on-line elektronická evidence).
2. Státní správa v oblasti znaleckých posudků má být do budoucna založena na současném duálním systému dělby pravomocí mezi ministerstvo a krajské soudy. Přestože RIA se snaží pomocí vyhodnocení jednotlivých indikátorů zdůraznit výhody zvoleného řešení, nevyznívají tyto argumenty příliš přesvědčivě, podobně jako tomu bylo u návrhu zákona o znalcích. Současně není vyhodnoceno, proč by centralizace agendy do jednoho centrálního místa v rámci MSp neměla naopak přinést úspory nákladů díky synergickým efektům mezi jednotlivými činnostmi a logickými úsporami z centralizace. Rovněž lze vyslovit určité ústavní pochybnosti o zvoleném řešení, neboť krajské soudy budou vykonávat jak státní správu pro tlumočnický a znalecký, tak současně budou rozhodovat o opravných prostředcích proti svým vlastním rozhodnutím v této oblasti – dochází tím k porušení teorie dělby moci. Zároveň je předkladatelem odmítnuta varianta zřízení profesní tlumočnické komory, jejíž možný vznik ale není ekonomicky vyhodnocen a za určitých okolností by právě profesní samoregulace hrazená z ročních poplatků znalců mohla být pro stát nejvíce úspornou variantou, navíc když v této oblasti dnes existuje. Oproti znalcům je tlumočnická/překladatelská profese svou činností více homogenní a blíží se svým pojetím jiným profesím regulovaným cestou profesních komor – advokáti, architekti, autorizovaní inženýři v oblasti výstavby.
3. Nová částka odměny navrhovaná pro tlumočnický ve výši 300 až 550,- Kč za hodinu není dostatečným způsobem podložena propočtem nebo analýzou. Platí zde podobný argument jako v bodě ad 1) – chybí dostatečné ekonomické vyhodnocení navržené sazby jak z pohledu nákladů pro veřejnou správu, tak z pohledu motivace budoucích tlumočnicků a překladatelů tuto činnost vykonávat. Toto navržené řešení nízké výše tlumočeného pod tržními cenami za současného zavedení celé řady nových regulačních povinností může znamenat, že kvalitní a výkonní tlumočnický a předkladatelé nebudou mít vůbec zájem vykonávat tuto roli pro stát. Přestože předkladatel na jednání komise deklaroval, že ke konkrétní výši tlumočeného bude zpracována u návrhu vyhlášky samostatná RIA, je vhodné se ze základními argumenty vypořádat již v RIA u návrhu zákona.

III. Závěr:

Komise doporučuje dopracovat zprávu RIA dle výše uvedených připomínek a následně návrh znovu projednat alespoň na úrovni per rollam.

Vypracoval: JUDr. Petr Solský

prof. Ing. Jiřina Jílková, CSc.
v.r.
předsedkyně komise